

Pelgrims naar Jerusalem onderweg in Europa: Spiritualiteit en reizen

**Margriet Hoogvliet
Monti van Wees
Tomas de Smet**

*Carta noua accurata del passaggio
et strada dalli Paesi Bassi per via
de Allemagna per Italia et per via
di Paesi Suizeri à Geneua, Lione et
Roma per seruizio delli marchanti
et viaggianti in generale ad istanza
delli Ss. Scherer et di Momforti
speditori delli marchantie in
Bregens, dato in luce da Cornelio
Dancherts di Amsterdam l'anno
1651*

't Amsterdam, by Frederick de Wit,
inde Calverstraet, [1651]

Allard Pierson
OTM: HB-KZL 31.20.62

Florence, Oratorio dei
Buonomini di San
Martino

Fresco door
Domenico
Ghirlandaio, 15^e
eeuw

werken van
barmhartigheid:
onderdak geven aan
pelgrims

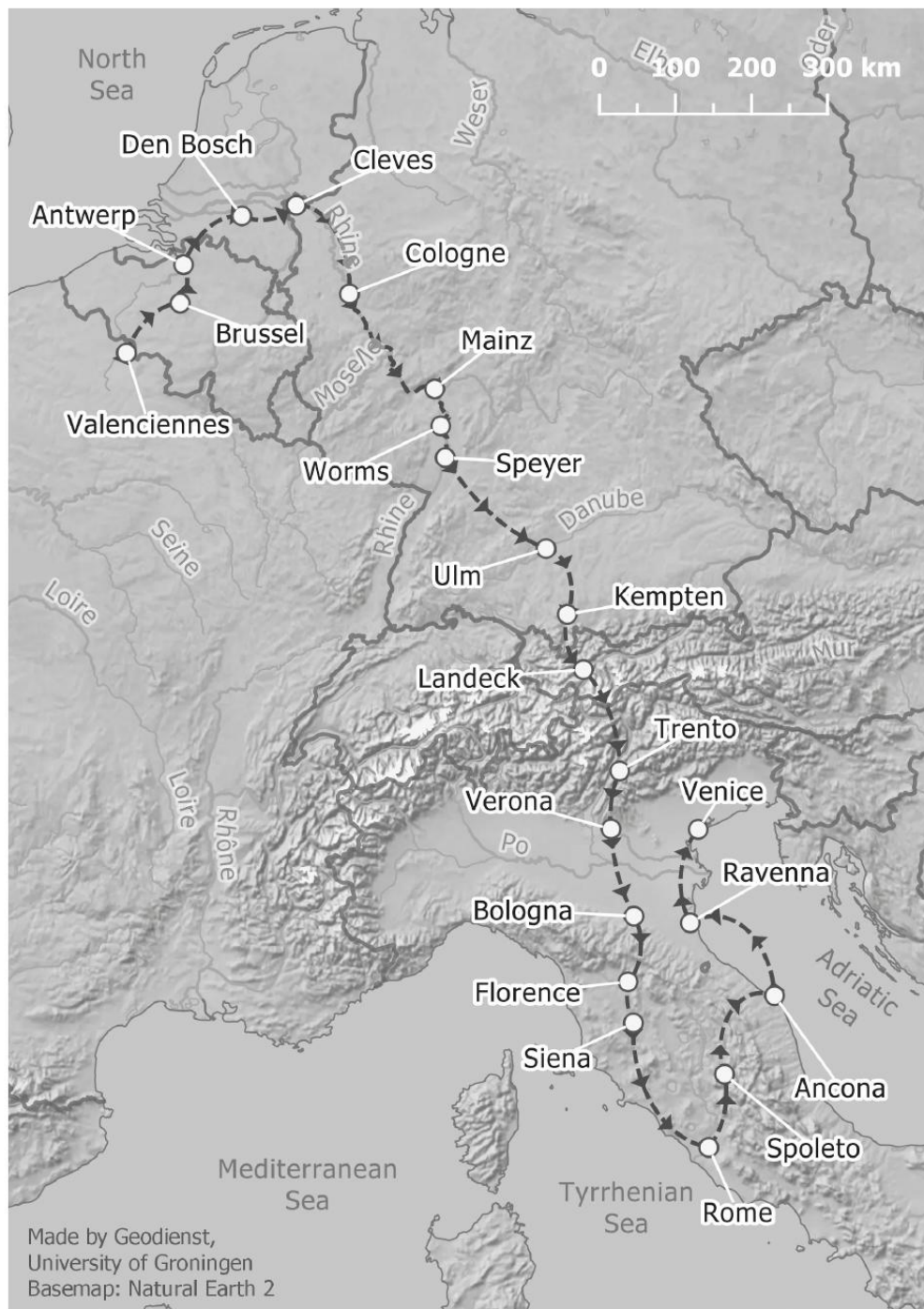

1. **Jean de Tournai**, van Valenciennes naar Jeruzalem en terug via Santiago de Compostela (1488-1489)

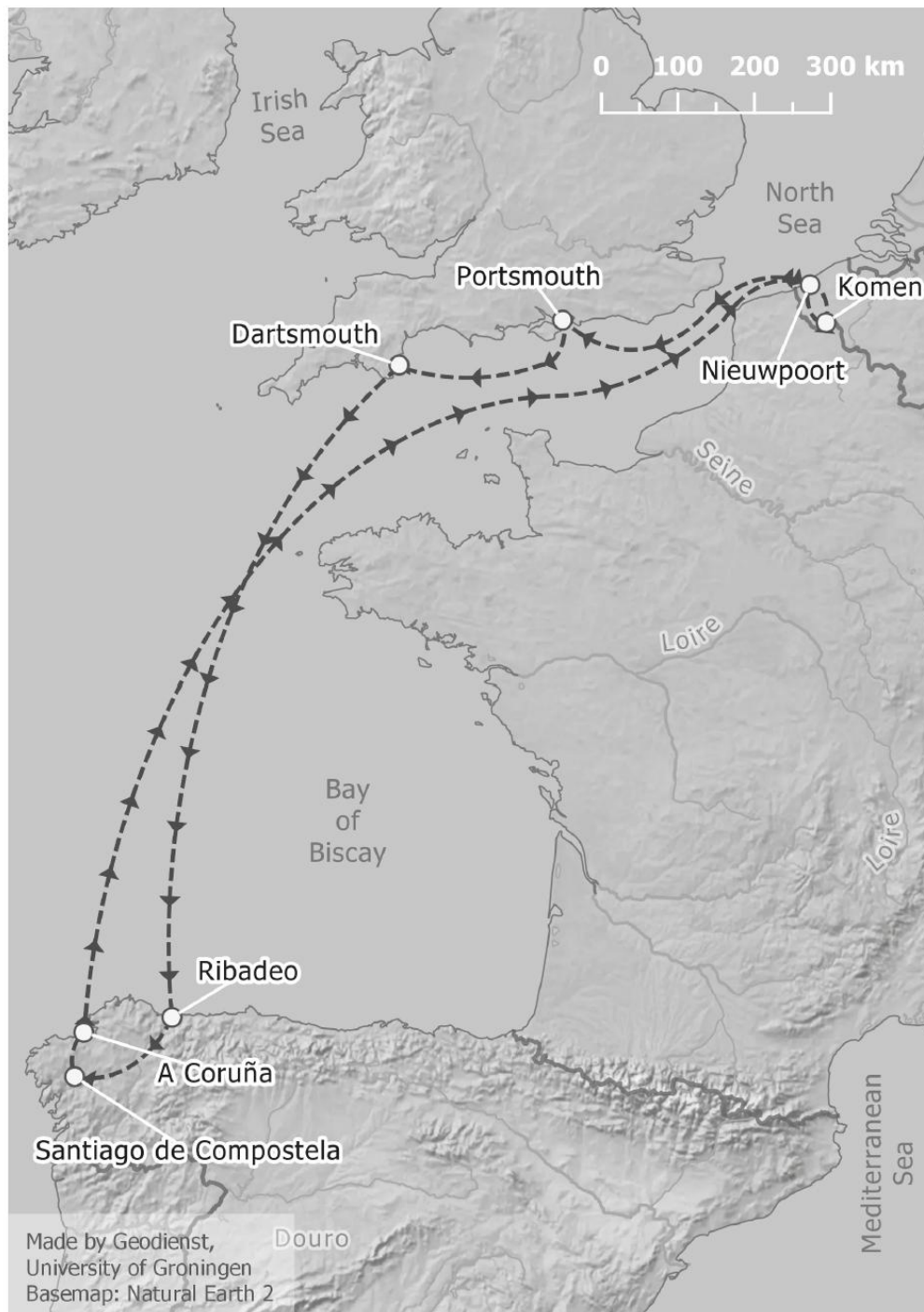
2. **Jehan de Zeilbeke**, van Comines/Komen naar Santiago de Compostela (1512)

3. **Pierre de Mesenge**, priester en kanunnik, van Rouen naar Jeruzalem (1508-1509)

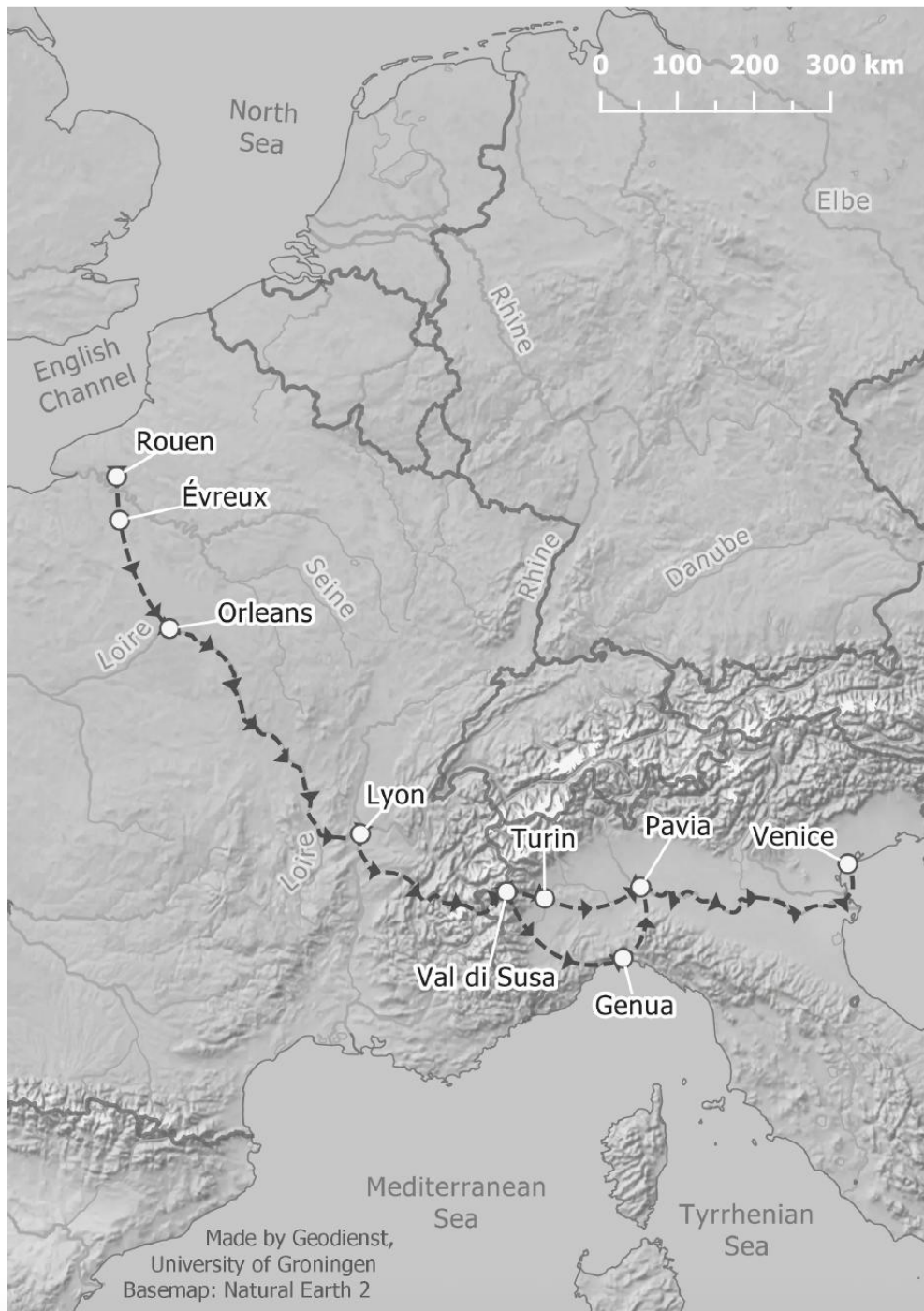
4. Reyze van **Iacop Kreyneck un Deryck Vogel van Zutphen toe Ierusalem** (1479)

**Jean de Tournai, van
Valenciennes naar
Jeruzalem en terug via
Santiago de Compostela
(1488-1489)**

**Jehan de Zeilbeke, van
Comines/Komen naar
Santiago de Compostela
(1512)**

Pierre Mesenge, priester en kanunnik, van Rouen naar Jeruzalem (1508-1509)

Infrastructuur

- Pour la doubte desdictz gens de guerre ou aultres rustres, on prent en plusieurs lieux saulfconduit, c'est ascavoir en aulcuns lieux un signe, lequel est signé tant sur cyre comme sur papier, et le plupart se vous estes a cheval, vous aurés un homme a cheval, et se vous estes a pied ung a pied, et portant comme ung messagier une boîte à son chapeau; et ira ou chevaulcera tousjours devant vous; et parmy tout vous y yrez tousjours seurement et trouverés tousjours les chevaux tous sellés et les hommes tous pretz esdictes maisons soit a pied ou a cheval pour en aller avec vous ou l'on vous donra ledict saulfconduyt.
- Vanwege het gevaar door deze soldaten en andere boeven, is het beter om op verschillende plaatsten een vrijgeleide te nemen. Dit is een bewijs zowel in was als op papier. En als je te paard bent, dan krijg je een ruiter en als je te voet bent komt er iemand te voet mee, en hij heeft net zoals een boodschapper een teken op zijn hoed. Hij zal altijd voor je lopen of rijden. Je zult altijd veilig reizen en je zult altijd gezadelde paarden vinden en mannen die klaar staan, te voet of te paard om met je mee te gaan.

Jean de Tournai

Infrastructuur

- Et apres desiuner nous louasmes des chevaulx pour nous porter jusques a Pavye ou nous avions laisse nos chevaulx lesquelz nous allasmes recueillir. Et de la a layde de dieu nous en retournasmes en France chacun en sa maison. Et fusmes de retour en ceste ville de Rouen le vingtieme jour de decembre en lan dessusdit
- [In Padoua] En na de lunch huurden wij paarden om ons tot Pavia te brengen, waar wij onze paarden hadden achtergelaten en die wij weer gingen ophalen. En van daar, met de hulp van God, keerden wij terug in Frankrijk en ieder van ons in zijn huis. En wij waren terug in deze stad Rouen op 20 december 1509.

Pierre Mesenge

Infrastructuur

- Et fumez logis as trois coulons deuant l'homme sauvage et y fumez bien traitiet car lostesse [...] estoit de flandres [...]
- En wij vonden onderdak bij herberg de Drie Duiven, tegenover de Wilde Man, en we werden er goed verzorgd, want de waardin kwam uit Vlaanderen

Jehan de Zeilbeke

Spiritualiteit: Heilige Ursula in Keulen

Reliekhouder
Museum Schnütgen, Keulen

Spiritualiteit: een teleurstelling

- Et on donne a entendre que le corps de saint jaques est soubs le grant autel/ monstre ny vis nulle apranche/ et on ny monstre riens as pellerins il me samble au jour de pasques quon deuoit monstrer ou ouvrir qulque chose comme on fait ailleurs.
- Ons werd verteld dat het lichaam van Sint Jacobus zich onder het grote altaar bevindt [...] en ze laten niets aan de pelgrims zien. Je zou zeggen dat ze op Paasdag iets zouden moeten laten zien of iets openen, zoals elders wordt gedaan.

Jehan de Zeilbeke

Spiritualiteit: een transformatie

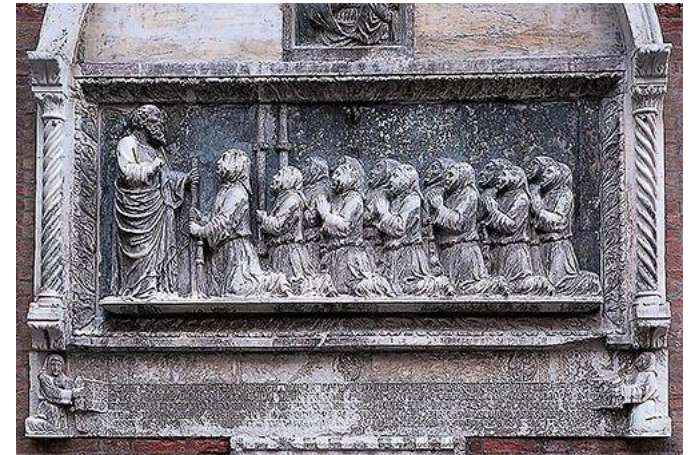
- Je m'en vins disner à ladicte hostellerie et après mon repas prins, je vendis a mon hoste mes houseaux; et puis je prins ma bougette et mondict hoste m'alla querir ung baston. Et lors que je percupz ce baston, je me commencay ung peu a ratendrir, et adonc Jesu Crist quy jamais n'oublie ses serviteurs ne me laissa, et me vint en memoire qu'il estoit le jour de vendredy saint; et comme Nostre Seigneur en cedict jour avoit pour nous reçut la mort et passion et qu'il estoit grande heure que je fasse penitence
- Ik dineerde in deze herberg en na de maaltijd verkocht ik mijn rijlaarzen aan mijn gastheer. Daarna nam ik mijn knapzak en mijn gastheer zocht een stok voor mij. Toen ik die stok zag, werd ik emotioneel [...] en ik herinnerde me dat het Goede Vrijdag was. Omdat Onze Lieve Heer op die dag voor ons gestorven was, werd het hoog tijd dat ik boete ging doen.

Jean de Tournai

Reyze van Iacop Kreyneck un Deryck Vogel van Zutphen toe Ierusalem (1479)

- Eerst een itinerarium
- Item als ghy to Venedien komet so holt u vormelyck, und gevet niemant te kennen, hoe vele geldes gy hebt,
- Item als ghy to Ffenedien comet, so laet u helpen in **sunte Iohannes gasthuys**, unde daer biddet omme Gods willen eyne kamer, unde moeghe ghy daer niet blyven, so gaet by sunte Marcus kercke ant water '**In die sterne**', daer hebben twee gesellen eyne gude kamer mit eynen gueden bedde des nachtes.

Venetië, Scuola Grande di San Giovanni Evangelista, Sala delle colonne

Reyze van Iacop Kreyneck un Deryck Vogel van Zutphen toe Ierusalem (1479)

- Van daer vaert men aen eyn klooster, dit licht midden in der zee. Daer licht Sante Helena in eyn hol under den hogen altaer, und sie was des keyzers Constantini moeder. Und si dede maken alle de kercken, de staen in dat hillige lant, meer dan vier hondert. Und si vant 'et hillige cruce unses lieven Heren mit vele ander hillichdoeme.

Sant'Elena

Register your pilgrim passport
Enregistrez votre passeport du pèlerin
Registra la tua credenziale

Tomas Alexander de Suerst

Name and surname - Prénom et nom - Nome e cognome

Admiraal de Ruijterweg 445-3

Amsterdam, Nederland

Address - Adresse - Indirizzo

Route - Parcours - Percorso

Siena

From - De - Da

Rome

To - A - A

10-6-2025

Departure date - Date de départ
Data partenza

18/06/25

Arrival date - Date d'arrivée
Data arrivo

- ☐ By train - En train - In treno
☒ On foot - A pied - A piedi
☐ By bicycle - À vélo - In bicicletta
☐ On horseback - À cheval - A cavallo

Passage certificate - Certificat de passage - Certificato di passaggio

Stamp - Timbre - Timbro

Convento San Clemente
ai Servi, Siena

Stamp - Timbre - Timbro

Stamp - Timbre - Timbro

Stamp - Timbre - Timbro

Stamp - Timbre - Timbro

Stamp - Timbre - Timbro

Stamp - Timbre - Timbro

Stamp - Timbre - Timbro

